

Elektrum Drive
uzlāde savieno Baltiju ar Eiropu

Latvenergo noslēdz
vērienīgāko darījumu par vēja parka izbūvi Lietuvā

Saule un ūdens
sader kopā

Daugavā nārsta ligzdās
vērojams brekšu un raudu nārsts

Muzeju nakts
aizvadīta ar vērienu un aizraujošu programmu

Stratēģijas spēle biroja
ilgtspējai un energoefektivitātei – **ENERGOPOLS**

Elektrum Drive uzlāde savieno Baltiju ar Eiropu

Ansis Valdovskis,
AS "Latvenergo" Baltijas elektrotransporta uzlādes direktors

Jau šī gada beigās elektroauto lietotāji Latvijā varēs uzlādēt savus spēkratus pirmajās Eiropas līdzfinansētajās uzlādes stacijās, ko attīsta **Elektrum Drive** Eiropas transporta tīkla (TEN-T) ceļu tīklā, piesaistot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (CEF) finansējumu, kas sasniedz 5 500 000 EUR.

Nākotnē viens no lielākajiem notikumiem mūsu nozarē ir Eiropas līdzfinansētais lieljaudas uzlādes tīkls, ko attīstām, un tā ietvaros izbūvēsim 300 kW jaudas uzlādes stacijas 60 dažādās adresēs Latvijā. Šajās stacijās atradīsies 4 pieslēgvietas ar minimālo jaudu 150 kW spraudnī un līdz 300 kW, ja uzlādi veic viens auto. 30 šādas stacijas izbūvēsim arī Igaunijā.

Kopumā Elektrum Drive tīklā būs 90 uzlādes stacijas visā Baltijas teritorijā, un pirmās no tām reāli dzīvē varēs redzēt jau šī gada beigās Latvijā, par ko informēsīm plašāk. Lielāka un apjomīga būvniecība notiks 2025. gadā. Šādas stacijas būs visā Latvijas teritorijā, nekonzentrējoties tikai uz Pierīgu, kur šobrīd ir vairāk elektroauto lietotāju. Uzlādes tīkls būs ar pārklājumu visā Latvijas teritorijā uz TNT ceļiem (visi lielākie A nozīmes ceļi), stacijas atradīsies aptuveni 50 km attālumā viena no otras, ārpus pilsētām un blīvak lielākajās pilsētās.

Tādējādi vēlamies kļiedēt šaubas un norādīt, ka tīkls nodrošinās uzlādi visiem, kam tas būs nepieciešams, un lielā jauda nozīmē to, ka uzlādei nebūs jāpatērē daudz laika. Vidēji 10 minūšu laikā var uzlādēt līdz pat 50 kWh, ja vien automašīna spēj šādu uzlādes jaudu paņemt, ar uzlādētām 50 kWh var nobraukt vidēji ap 250 km. Tātad 10 minūšu laikā, ja ir labvēlīgi nosacījumi, var veikt uzlādi, kas

nodrošina līdz pat 250 km nobraukumu. Tādējādi tas jau līdzināsies ierastajai ikdienas praksei, kad pietājam, lai izkustētos un iedzertu kafiju. Projektam esam piesaistījuši ES līdzfinansējumu. Šī ir daļa no Elektrum Drive Baltijas uzlādes tīkla attīstības plāna, kura ietvaros līdz 2026. gadam publiskai uzlādei būs pieejami jau 1200 uzlādes punkti, un līdz 2030. gadam — 3000. Jau šodien esam lielākais uzlādes tīkls Baltijā, un mūsu ambīcijas ir turpināt būt tirgus līderiem, nodrošinot modernu un jaudīgu uzlādes tīklu.

Pieprasījums pēc uzlādes pakalpojumiem ir stabils

Elektrum Drive šobrīd visā Baltijā ir ierīkojis 642 elektroauto uzlādes pieslēgvietu, kas ir ne tikai pašu uzceltas, bet arī izbūvētas mūsu sniegto pakalpojumu ietvaros, piemēram, uzbūvēta viesnīca, pie kuras ir uzlādes stacija, tai nodrošinot uzlādes pakalpojumu, izmantojot **Elektrum Drive** lietotni, nodrošinot tādu pašu funkcionalitāti, kāda ir mūsu stacijās. Tāpat jau šobrīd mūsu uzlādes risinājumus papildus var izmantot visās CSDD būvētajās e-mobi uzlādes vietās, kā arī mūsu sadarbība starpfunkcionālā līmenī dažādos pakalpojumu virzienos dod iespēju lietotājiem, piemēram, visās veikalu tīkla **Lidl** uzlādes vietās Latvijā un arī Igaunijā saņemt uzlādes pakalpojumu un izmantot **Elektrum Drive** lietotni.

Šogad vēlamies sasniegt vairāk nekā 800 pieslēgvietu Baltijā, un šobrīd redzam, ka tos arī sasniegsim. Strauji pieaug lietotāju skaits **Elektrum Drive** lietotnei un pakalpojumiem kopumā, šobrīd jau esam mūsu lietotāju skaitu palielinājuši līdz gandrīz 8 000 lietotāju. Tādējādi līdz gada beigām sasniegsim arī uzstādīto mērķi — vismaz 10 000 lietotāju, jo skaits pieaug ar katru mēnesi.

2024. gada pirmajā ceturksnī *Elektrum Drive* lietotāji ir uzlādējuši jau 571 MW, un tās ir bijušas 25 600 uzlādes. Ar šo apjomu varētu nobraukt vairāk nekā 3 miljonus kilometru, ietaupot 350 t CO₂. Jāatgādina, ka uzlāde notiek tikai ar zaļo enerģiju no atjaunīgajiem energoresursiem.

Paralēli CEF projektam turpinās tikla attīstība, jo esam noslēguši vairākas lielas sadarbības ar partneriem: tie ir lielākie tirdzniecības centri, vairākas lielas pārtikas veikalu ķēdes, degvielas uzpildes stacijas tīkli, kur jau tuvākajā laikā sāksim uzlādes staciju izbūvi. Tādējādi *Elektrum Drive* stacijas šī gada beigās un ar lielu pieaugumu nākamā gada sākumā redzēsim pie katra tuvējā piemājas veikala. *Elektrum Drive* stacijas būs ērti sasniedzamas ikdienas maršrutā ne tikai Latvijā, bet visā Baltijā.

Ja salīdzina elektrozulādes projektu attīstības sākumā 2019. gadā un situāciju šodien, kad mūsu mērķis ir 2030. gadā sasniegt vismaz 3 000 pieslēgvietu, jāsaka, pašlaik esam stadijā, kad priekšdarbi jau ir paveikti. Esam atraduši labus partnerus un panākuši sekmīgas vienošanās, ir izveidots ļoti labs pārklājums, un aktīvi strādājam, lai visas šīs uzlādes vietas tiktu kvalitatīvi izbūvētas, liekot uzsvāru uz pašu objektu realizāciju. Vēlamies ar EUS izbūvi apsteigt elektroauto pieaugumu, tāpēc tīklu tā arī būvējam, lai pieslēgvietu skaits būtu optimāls — nebūtu pārāk daudz un nebūtu arī pārāk maz. Joprojām — ja kādam ir interese pie sava objekta izbūvēt staciju, esam atvērti sadarbības veidošanai.

Vēlamies kļiedēt iedzīvotāju šaubas par elektroauto uzlādes staciju attīstības pieejamību, jo uzlādes tīklus attīsta arī citi komersanti ar lieliem ambīcijām

plāniem. Pēdējā laikā jaunas stacijas tiek atvērtas pie lielveikaliem, atpūtas un izklaides parkiem, kā arī degvielas uzpildes stacijās. Pašvaldības rīko izsoles, lai savās pilsētu teritorijās nodrošinātu EUS vietas. Ja pirms pāris gadiem mēs bijām rosinātāji uzlādes izbūvei pašvaldību teritorijās un bija jānodarbojas ar skaidrošanu, kāpēc ir nepieciešama uzlādes risinājumu nodrošināšana, tad šobrīd redzam, ka pašvaldības ir mūs sadzirdējušas un jau proaktīvi veido kartes, konsultējas un izsludina izsoles.

Tāpat arī AS "Sadales tīkli" ir ES līdzfinansēts projekts, kura ietvaros var pieteikties pieslēguma izbūvei, ja tas ir paredzēts elektrotransporta uzlādei. Tieši šobrīd AS "Sadales tīkli" ir pieejams Eiropas Savienības (ES) Atveseļošanas fonda līdzfinansējums (līdz 6,5 miljoniem eiro) elektrozulādes vai mikroģenerācijas pieslēguma vietu izbūvei. Ar šo finansējumu līdz 2026. gada 31. maijam visā Latvijā paredzēts izbūvēt kopumā 2060 pieslēgumpunktu. Komersanti var izmantot šo iespēju, un pašvaldībās interesēties par elektrozulādes pieslēguma vietām piemērotu pašvaldību objektu nomas iespējām.

Dati rādi, ka elektroauto lietotāju skaits pieaug, un tie kļūst stabilāki arī Latvijā. Proporcioniāli redzam, ka arī uzlādēto kilovatu skaits mūsu stacijās stabili aug. *Elektrum Drive* lietotne ir mūsu pašu veidota, un mūsu pašu veidotajam uzlādes risinājumam ir priekšrocība — spējam ļoti ātri reaģēt uz izmaiņām tirgū, pielāgojot risinājumu mūsu klientu vajadzībām. Aktīvi attīstām šo lietotni, norēķinos pieejami visi apmaksas veidi kopā ar citiem *Elektrum* pakalpojumiem vienotā rēķinā vai atsevišķi. Būs arī jauni risinājumi, ko piedāvāsim klientiem! ●

Latvenergo noslēdz vērienīgāko darījumu par vēja parka izbūvi Lietuvā

Andris Siksnis,

AS "Latvenergo" Komunikācijas direktors

AS "Latvenergo" iegādājies 100% "Utilitas Wind" projektu "Telšiai", un tas ļaus uzsākt vēja enerģijas ražošanu ar jaudu 124 megavatu (MW) jau 2026. gada pirmajā ceturksnī. Līdz projekta pabeigšanai būvniecības darbus vadīs *Utilitas Wind*. Projekta ietvaros plānots uzstādīt 20 Vestas 6,2 MW vēja turbīnas, nodrošinot vairāk nekā 125 000 māsaimniecību ikgadējo elektroenerģijas patēriņu. Projekta īstenošana ir nozīmīga konkurences pozīcijas stiprināšanai Lietuvas tirgū, kā arī elektroenerģijas cenu pazeminošs faktors klientiem Baltijā

Dinamiskai un straujai virzībai uz Latvenergo koncerna stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai Latvenergo jāveido diversificēts atjaunīgo energoresursu (AER) ražošanas jaudu portfelis visā mājās tirgū — gan Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, gan īstenojot ģeogrāfisku izvēršanos arī ārpus tā.

AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs **Mārtiņš Čakste**: "Esmu gandarīts par šī starptautiskā darījuma noslēgšanu tieši šobrīd, jo projekts ir ne tikai ļoti vērienīgs izbūvējamā parka jaudas ziņā, bet tas sniegs mums priekšrocības arī ražotnes komerciālā darbības uzsākšanas ziņā, - jau mazāk kā pēc 24 mēnešiem mēs sāksim darbināt mūsdienīgas un efektīvas zaļās enerģijas iekārtas, kas apgādās mūsu ļoti labi savienoto mājās tirgu. Paldies *Latvenergo* komandai un profesionāļiem no *Utilitas*, kā arī mūsu akcionāram — Ekonomikas ministrijai par atbalstu. Sekmējot enerģētisko neatkarību un elektroenerģijas ražošanas zaļināšanu, Lietuvas valsts īsteno ļoti aktīvu AER resursu attīstības politiku — gandarījums būt par šīs politikas dalībniekiem."

Ekonomikas ministrs **Viktors Valainis**: "Lietuvas ekonomikai ir vitāli nepieciešami spēcīgi reģionāli darījumi un eksporta pieaugums. Un šis ir teicams piemērs, kā darbojas brīva kapitāla kustība, sniedzot labumu Lietuvas un Baltijas tautsaimniecībai, — Lietuvas uzņēmums gūs ieņēmumus no tā, kas spēš ražot visam reģionam nepieciešamo elektroenerģiju un samazinās Baltijas energoatkarību no ārējiem piegādātājiem. Turklāt visam Baltijas reģionam ir svarīgi jau tuvākajā laikā izbūvēt pietiekami daudz jaunu zaļās enerģijas jaudu, kas ļautu mums būt pilnīgi drošiem par mūsu energosistēmu spēju bez traucējumiem funkcionēt pēc nākamā gada sākumā plānotās atslēgšanās no Krievijas *BRELL* loka."

Latvenergo koncerns pēdējos gados būtiski audzējis biznesa apmēru Lietuvā, un šobrīd *Elektrum Lietuva* ir viens no vadošajiem Lietuvas elektroenerģijas tirdzniecības uzņēmumiem. 2023. gadā 30 % no *Latvenergo* klientiem pārdotās elektroenerģijas tika realizēta klientiem Lietuvā, un gada laikā tas ir pieaugums par 60 %. *Elektrum* klientu skaits Lietuvā pārsniedz jau 180 tūkstošus klientu (par 50 tūkstošiem vairāk nekā 2022. gadā).

"Esam ļoti gandarīti uzsākt sadarbību ar *Latvenergo* šajā projektā, lai uzsāktu jaunu nozīmīgu vēja jaudu ražošanu. Jau esam uzsākuši būvniecības darbus un

plānojam, ka vēja parks būs gatavs elektroenerģijas ražošanai līdz 2026. gada pirmajam ceturksnim. Vajadzība pēc jaunām atjaunīgo energoresursu jaudām ir liela visā reģionā. Vēja enerģijai Baltijas reģionā ir liels potenciāls, un tā ir vienlīdz svarīga gan klimata mērķu sasniegšanai, gan energoapgādes drošības nodrošināšanai," sacīja *Utilitas Wind* izpilddirektors **Renē Tammists** (*Rene Tammist*).

2023. gada nogalē AS "Latvenergo" kopā ar konsultantu SIA "PricewaterhouseCoopers" veica iekšzemes vēja projektu attīstītāju un to īstenojošu vēja projektu novērtējuma procesu Latvijā. Novērtējuma rezultātā tika uzrunāti vairāki komersanti ar augstas attīstības vēja projektiem portfelos.

Šajā projektā turbīnu ražošanu, piegādi un montāžu īsteno pasaules vadošais vēja turbīnu ražotājs *Vestas* un pieslēguma, pievadceļu, kabeļtīklu, turbīnu pamatu un montāžas laukuma izbūvi *UAB Merko* statyba, savukārt projekta vadību nodrošinās *Utilitas Wind*. Sagaidāmās vēja parka būvniecības izmaksas plānotas aptuveni 200 milj. EUR apmērā.

AS "Latvenergo" vispārējais stratēģiskais mērķis paredz sekmēt klimatneitrālas Latvijas konkurētspēju un izaugsmi un palielināt *Latvenergo* koncerna vērtību mājās tirgū Baltijā un arī ārpus tā, ilgtspējīgi, inovatīvi un ekonomiski pamatoti attīstot un nodrošinot preces un pakalpojumus enerģijas un ar to saistītu biznesu vērtību ķēdēs un efektīvi pārvaldot valsts attīstībai un drošībai stratēģiski nozīmīgus resursus un infrastruktūru.

TGS Baltic darbojās kā *Latvenergo* juridiskais konsultants, bet *TRINITI* — kā *Utilitas Wind* juridiskais konsultants. ●

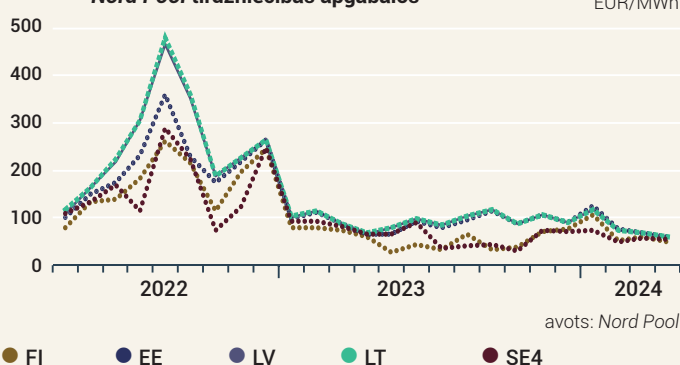
Saule un ūdens sader kopā

Rodika Prohorova, AS "Latvenergo" Enerģijas vairumtirdzniecība, Tirdzniecības portfeļa analītiķe

- Baltijā augsts saules un ūdens izstrādes īpatsvars
- Augstas *Latvenergo* HES elektroenerģijas izstrādes rezultātā Latvija ir līderpozīcijās enerģijas ražošanā Baltijā
- Liels nokrišņu daudzums ietekmējis stabilu pieteces līmeni Daugavā
- Energo produktu tirgos neliels cenu pieaugums

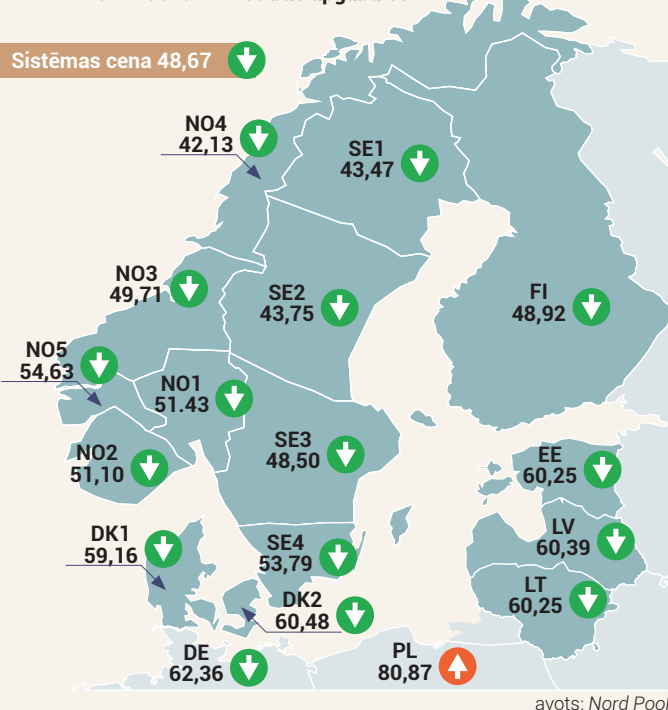
Baltijā augsta pietece Daugavā ir pavasarī un rudenī, savukārt saules izstrāde — pavasarī un vasarā, šāda kombinācija spēj segt patēriņu visa gada laikā. Aprīlī Baltijas valstīs vienoti mēneša vidējā elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas salīdzinājumā ar martu samazinājās par 12 %. Vienādas mēneša cenas bija Latvijā un Lietuvā 60,25 EUR/MWh, savukārt Igaunijā bija 60,39 EUR/MWh. Aprīlī zemākā ikstundas cena Baltijā bija —10,00 EUR/MWh, augstākā 249,96 EUR/MWh.

1. attēls. Mēneša vidējās elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Nord Pool tirdzniecības apgabalos

Baltijā elektroenerģijas cenu samazinājumu aprīlī ietekmēja par 6 % zemāks elektroenerģijas pieprasījums. Kopš marta saglabājās augsts atjaunoģo energoresursu izstrādes īpatsvars pret kopējo elektroenerģijas izstrādi reģionā. Baltijā izstrāde saules elektrostacijās pieauga aptuveni par 29 %, kas kompensēja par nepilniem 3 % zemāku izstrādi vēja elektrostacijās un par 7 % zemāku hidroelektrostacijās.

2. attēls. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas 2024. gada aprīlī Nord Pool tirdzniecības apgabalos

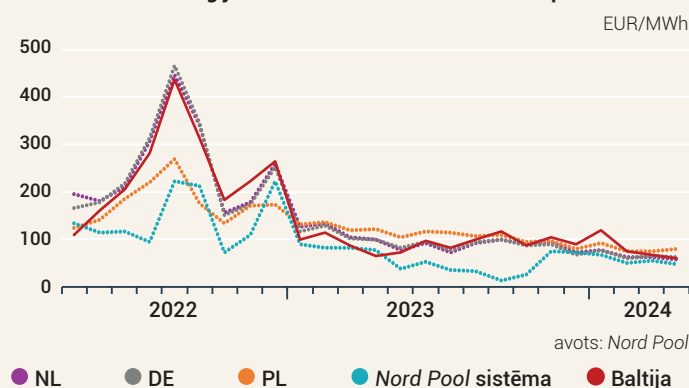

Turpinās Somijas-Igaunijas starpsavienojuma *EstLink-2* remontdarbi, kurus plānots noslēgt augusta beigās, šis apstāklis ierobežo enerģijas importa iespējas no Ziemeļvalstīm.

Savukārt *Nord Pool* biržā mēneša vidējās elektroenerģijas cenas samazinājās gandrīz visos tirdzniecības apgabalos. *Nord Pool* sistēmas cena samazinājās par 14 % līdz 48,67 EUR/MWh. Cenu lejupvērstu kustību galvenokārt ietekmēja pieprasījuma samazinājums un augstāka atjaunoģo energoresursu izstrāde reģionā.

Aprīlī, sākoties siltākiem laikapstākļiem, *Nord Pool* tirdzniecības apgabalos elektroenerģijas pieprasījums samazinājās par 10 %, salīdzinot ar martu. Turklāt Ziemeļvalstīs pakāpeniski sākās arī sniega kušana, un nokrišņu daudzums, kas bija virs normas, rezultējās ar izstrādi hidroelektrostacijās, kas bija augstāka par 11 %. Izstrāde vēja elektrostacijās saglabājās bez būtiskām izmaiņām pret martu, savukārt, pakāpeniski pieaugot dienas garumam, par 78 % kāpa izstrāde saules elektrostacijās. Turpretim iepriekšējā mēnesī atomelektrostaciju pieejamība reģionā bija 71 %, kas ir par 12 % mazāk nekā martā, turpinoties ikgadējiem apkopes darbiem Somijā un Zviedrijā.

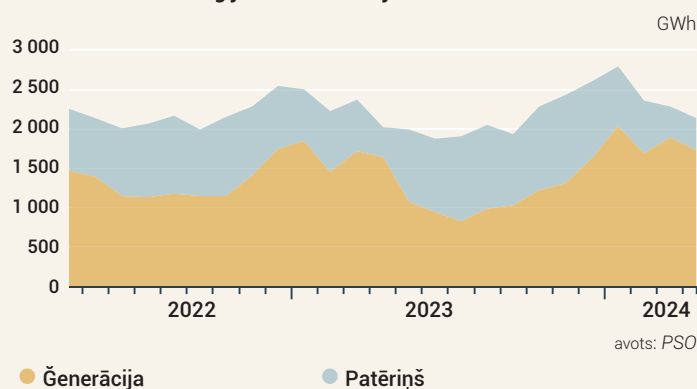
3. attēls. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Eiropas valstīs

Augstas *Latvenergo* HES izstrādes rezultātā Latvija ir līderpozīcijās enerģijas ražošanā Baltijā

Elektroenerģijas patēriņš Baltijā aprīlī bija 2 143 GWh, samazinoties par 6 % pret marta patēriņu, tomēr tas bija par 6 % zemāks, salīdzinot ar iepriekšējā gada aprīli. Latvijā, balstoties uz LVĢMC datiem, aprīlis laikapstākļu ziņā bija kontrastu pilns, bet vidējā gaisa temperatūra bija +7,2 °C, kas ir 1,1 °C virs mēneša normas. Ņemot vērā pavasara iestāšanos un mainīgos laikapstākļus, mēneša laikā elektroenerģijas patēriņš samazinājās par 7 % pret martu, tomēr tas bija par 2 % augstāks, salīdzinot ar iepriekšējā gada aprīli, patērējot 515 GWh elektroenerģijas. Turpreti Igaunijā tika patērētas 675 GWh, kas ir 6 % liels samazinājums pret martu, bet par 10 % augstāks nekā pērn. Lietuvā elektroenerģijas patēriņš sasniedza 953 GWh, kas ir par 6 % mazāk nekā aizvadītajā mēnesī un par 6 % augstāks, salīdzinot ar 2023. gada aprīli.

4. attēls. Elektroenerģijas balance Baltijā

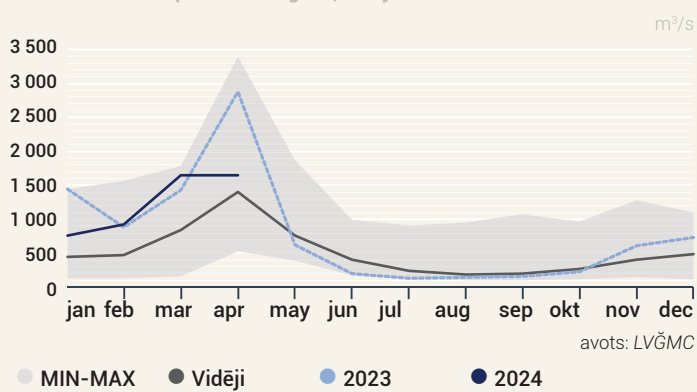
Baltijā arī elektroenerģijas izstrādei novērots samazinājums, aprīlī tika saražotas 1 732 GWh, kas ir par 9 % mazāk nekā martā. No šī apjoma lielākais īpatsvars bija Latvijā — 744 GWh, kas bija mazāk par 18 %, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, arī Igaunijā izstrāde samazinājās, bet par 7 %, un valstī tika saražotas 352 GWh. Savukārt Lietuvā izstrāde pieauga par 4 % līdz 636 GWh, salīdzinot ar aizvadīto mēnesi.

Aizvadītajā mēnesī kopējās izstrādes attiecība pret kopējo elektroenerģijas patēriņu Baltijā samazinājās par 2 % pret marta datiem un veidoja 81 %. Latvijā kopējās ģenerācijas attiecība pret mēneša patēriņu nedaudz samazinājās līdz 144 %. Igaunijā aizvadītajā mēnesī šis rādītājs veidoja 52 %, bet Lietuvā — 67 %.

Liels nokrišņu daudzums radījis stabili augstu pieteces līmeni Daugavā

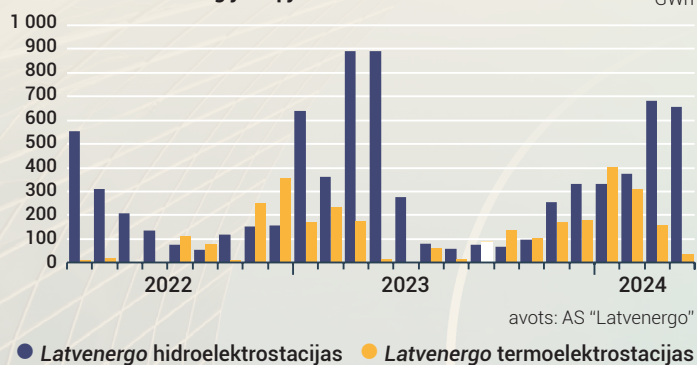
Aprīlī pēc LVĢMC datiem kopējais nokrišņu daudzums Latvijā bija par 97 % virs mēneša normas, rezultātā šī gada aprīlis kļuva par 5. mitrāko aprīli novērojumu vēsturē. Šī apstākļa ietekmē vidējā ūdens pietece Daugavā bija 1 633 m³/s. Šis ūdens pieteces līmenis ir par 16 % augstāks par vidējiem mēneša ūdens pieteces datiem pēdējo 30 gadu laikā. Aprīlis ir pēdējais pavasaru palu periods, un tagad tiek prognozēts ūdens pieteces pakāpenisks samazinājums.

6. attēls.. Ūdens pietece Daugavā, vidēji mēnesī

Aprīlī ūdens pieteces līmenis Daugavā saglabājās bez būtiskām izmaiņām, salīdzinot ar martu, tas savukārt atspoguļojās arī *Latvenergo* hidroelektrostaciju izstrādes apjomā. Iepriekšējā mēnesī tika saražotas 656 GWh. Tikmēr *Latvenergo* termoelektrostacijās tika saražotas 35 GWh, ko ietekmēja ne vien tirgus pieprasījums, bet arī plānotie apkopes darbi.

7. attēls. AS "Latvenergo" Daugavas HES un TEC saražotais elektroenerģijas apjoms

Hidroloģiskās situācijas izmaiņas ietekmē

elektroenerģijas nākotnes kontraktu cenas Ziemeļvalstīs

Nākamā mēneša elektroenerģijas sistēmas kontrakts (*Nordic Futures*) aprīlī samazinājās par 5 %, kontrakta vidējā cena bija 31,63 EUR/MWh. Turpretim nākamā gada sistēmas kontrakta cena aprīlī pieauga par 6 % līdz 41,49 EUR/MWh.

Aprīlī elektroenerģijas īstermiņa nākotnes kontraktu nelielu samazinājumu galvenokārt noteica hidrobilances līmeņa uzlabošanās mēneša vidū pārsniedzot normas atzīmi, tomēr mēneša otrajā pusē šis līmenis sāka strauji samazināties. Vidēji aprīlī šis līmenis bija — 4,2 TWh. Ilgtermiņa cenu pieauguma tendenci uzturēja mainīgas laikapstākļu prognozes, hidrobilances līmenim saglabājoties zem normas, kā arī augstākas Vācijas elektroenerģijas nākotnes kontraktu cenu pieaugums.

Energo produktu tirgos neliels cenu pieaugums

Dabāsgāzes nākamā mēneša kontrakta (*Dutch TTF front-month index*) cena aprīlī bija 28,88 EUR/MWh — pieaugums par 8 %, salīdzinot ar martu.

Aprīļa sākumā bija vējaināki un siltāki laikapstākļi. Siltāku laikapstākļu ietekmē bija arī zemāks dabāsgāzes pieprasījums, kas rezultējās augstākā dabāsgāzes iesūkšanās dabāsgāzes krātuvēs. Pēc GIE (*Gas Infrastructure Europe*) datiem Eiropas Savienībā dabāsgāzes krātuvju aizpildījuma līmenis marta beigās bija 62 % jeb par 2,5 procentpunktiem vairāk nekā šajā periodā pērn. Tomēr līdz ar komfortabliem krājumiem tirgū bija arī cenu pieaugumu izraisīši faktori. Ģeopolitiskie riski — Krievijas uzbrukums divām dabāsgāzes krātuvēm Ukrainā, saasinājies konflikts Tuvajos Austrumos. Tajā pašā laikā Eiropas Parlaments virzīja lēmumu par dabāsgāzes piegāžu aizliegumiem no Krievijas un Baltkrievijas. Turklāt arī piegāžu traucējumi no Norvēģijas un ASV, kā arī pieprasījuma pieaugums mēneša beigās veicināja cenu pieaugumu tirgū.

Jēlnaftas nākotnes kontrakta (*Front Month Brent Oil*) cena aprīlī pieauga par 5 % līdz 89,00 USD/bbl. Cenu augšupvērsta kustība, kas vērojama jau kopš šī gada sākuma, saglabājās arī aprīlī. Joprojām lielākā uzmanība tirgū pievērsta ģeopolitiskajiem riskiem — karadarbība Tuvajos Austrumos un Eiropā, kas turpināja radīt bažas par piegāžu traucējumiem. Tajā pašā laikā OPEC+ dalībvalstis saglabā savu pozīciju par ieguves ierobežojumiem. Naftas tirgū prognozē arī augstāku pieprasījumu vasaras periodā. Turklāt ASV Federālo rezervju sistēma saglabāja bāzes procentu likmi bez izmaiņām, tādā veidā bremzējot ekonomikas attīstību.

Ogļu nākamā mēneša kontraktam (*Front Month API2 Coal*) vidējā cena bija 114,23 USD/t jeb par 5 % augstāka pret marta cenu. Ogļu cenas mēneša sākumā turpināja ietekmēt sagrautais Baltimoras tilts, kas apgrūtināja ASV ogļu eksportu, tomēr zemāks pieprasījums un alternatīvās piegādes palīdzēja sabalansēt tirgu, un cenas mēneša laikā pakāpeniski samazinājās. Eiropā samazinās ogļu pieprasījums, savukārt krājumi Eiropā saglabājas stabili.

Eiropas emisijas kvotu (*EUA Futures*) Dec.24 kontrakts aprīlī kāpa par 11 %, vidēji aprīlī cena bija 65,88 EUR/t. Emisijas kvotu cenas svārstīgumu aprīlī ietekmēja galvenokārt cenu kustība dabāsgāzes tirgū un izsoļu apjomi.

7. picture. Energo produktu cenas

Daugavā nārsta ligzdās vērojams brekšu un raudu nārsts

Ilvija Livmane,

AS "Latvenergo" Komunikācijas projektu vadītāja

Maijā Daugavā norit nārsts un to var vērot upē izvietotajās zivju nārsta ligzdās, kurās šobrīd ir iznārstojuši brekši, raudas un asari, kā arī ir iespējams skatīties tiešraides kamerā: latvenergo.lv/tiesraide.

Biedrības "Mēs zivim" vadītājs Ivars Dubra stāstīja, ka nārsta ligzdas ir ielicis upē brīdī, kad bija uzsnidzis, bet tas netraucēja raudām un brekšiem nārstot. Ikšķilē Daugavā ir ieliktas 200 nārsta ligzdas, un visās ir novērots nārsts. Šogad talkas laikā mežā sagatavotas 450 zivju nārsta mākslīgās ligzdas no egļu zariem, un 200 ir ieliktas Daugavā pie Kaibalas, bet 50 — Liepkalnos.

Viena ligzda ir mājvieta aptuveni 50 000 ikru. Izšķīloties no tiem, mazās zivtiņas vēl dažas dienas pavada ligzdu tuvumā. Kopumā no ligzdā iznērstajiem ikrumiem izdzīvo 5 — 10 % zivju mazuļu. Pirmo dzīves periodu, kamēr mazuļi vēl uzturas zivju ligzdu tuvumā, iespējams vērot tiešraides kamerā: latvenergo.lv/tiesraide.

AS "Latvenergo" nārsta ligzdu veidošanu kopā ar biedrību "Mēs zivim" veido četrpadsmito gadu, tādējādi nodrošinot vides projekta ilgtspējību un ietverot kopēju pasākumu kopumu ar brīvprātīgu darbinieku iesaisti un izglītošanu. Līdz

ar to *Latvenergo* koncerns rūpējas par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu gan, istenojot tiesību aktos noteiktos, gan brīvprātīgos pasākumus, kas samazina ietekmi uz īpaši aizsargajamajām dabas teritorijām, sugām un biotopiem.

Šādas ikgadējās aktivitātes kā zivju mākslīgo nārsta ligzdu izveide ir saskaņā ar *Latvenergo* ilgtspējas stratēģijā 2024.—2026. gadam noteikto — mazināt HES ietekmi uz ceļotājzivīm, vietējām zivju sugām un veikt biotopu stāvokļa uzlabošanas projektus Daugavas baseinā atbilstoši iekšēji apstiprinātam plānam. *Latvenergo* veiksmīgi integrē vides jautājumus savā uzņēmējdarbībā, nodrošinot sabiedrībai skaidru un efektīvu komunikāciju par savām ilgtspējas iniciatīvām, kas veicina gan uzņēmuma vērtības, gan apkārtējās vides aizsardzību.

Aprīlā sākumā *Latvenergo* koncerna darbinieki meža izcirtumā Ķegumā no egļu zariem veidoja nārsta ligzdas.

Nārsta ligzdas Daugavā atradīsies līdz jūnija vidum, kad tās ņems laukā utilizēšanai. ●

Muzeju nakts aizvadīta ar vērienu un aizraujošu programmu

18. maijā Enerģētikas muzejā Ķegumā jau 16. reizi un *Elektrum* Energoefektivitātes centrā Jūrmalā jau 9. reizi aizvadīta *Muzeju nakts* ar izglītojošām, radošām un izklaidējošām aktivitātēm, pulcējot ap 5 400 interesentu.

Muzeju nakts tradicionāli ir viens no gaidītākajiem pasākumiem, pulcējot lielu apmeklētāju skaitu, kas dodas ne tikai baudīt plašo izklaides un kultūras programmu, bet arī kļūst par enerģijas noslēpumu jaunatklājējiem, *izzināt, iegūt, pētīt un saprast* enerģētikas attīstību, videi draudzīgas enerģijas ražošanu un izmantošanu. Laikapstākļi lutināja, un *Muzeju nakts* apmeklētāji ar prieku un entuziasmu iesaistījās daudzveidīgajās aktivitātēs.

Enerģētikas muzejā Ķegumā

Muzeja audiogids sniedza iespēju iepazīt enerģētikas vēstures liecības, uzzināt neparastus stāstus par tiem un, veiksmīgi atbildot uz āķīgiem jautājumiem, iegūt pārsteiguma balvas. Bērni, jaunieši un arī pieaugušie ar lielu aizrautību darbojās ar jaunajiem interaktīvajiem eksponātiem, pētot videi draudzīgas enerģijas ražošanu. Ķeguma HES interaktīvajā modelī bija iespēja izpētīt, izzināt tās izbūvi un pašiem virtuāli iedarbināt ražotni, izzinot elektroenerģijas ražošanas procesu. Savukārt muzeja krātuvē varēja skatīt unikālus enerģētikas nozares attīstības lieciniekus. Turpat krātuvē šobrīd uzstādītajā jaunajā modulārajā stendā "Iepazīsti *Latvenergo*" — piedāvāta iespēja iepazīt uzņēmuma darbību, stratēģiskos biznesa virzienus un pārstāvību Baltijas valstīs.

To, ka enerģijas ražošanas procesi ir cieši saistīti ar fizikas likumiem, ikviens apmeklētājs pārliecinājās zinātnes teātra "Laboratorium" aizraujošajā šovā "Elektrība — fizika". Lielisks veids, kā radīt interesi par enerģijas ieguvu un pētīt tās izmantošanu bija *Lego darbīca*. Ikvienam bija iespēja sacensties veiklībā lielajās koka spēlēs vai brīvdabas bowlingā, izbaudīt sacensību garu velokartinga trasē

un citās aizraujošajās nodarbēs. Vakara gaitā varēja vērot filmas par *Latvenergo* koncerna iesaisti vides projektos, tostarp zivju resursu atjaunošanas aktivitātēs, un vērot videokameru fiksēto zemūdens dzīvi un zivju nārstu mākslīgajās nārstu ligzdās.

Īpašu svētku atmosfēru un muzikālu enerģiju sarūpēja Ogres jauniešu deju grupa *Gemstone Studio*, rokmuziķis Atis Ieviņš un kantrimūzikas grupa *Klaidonis* no Vecumniekiem, gūstot lielu pasākuma dalībnieku atsaucību un neaizmirstamus brīžus.

Elektrum Energoefektivitātes centrā Jūrmalā

Muzeju nakts apmeklētājiem *Elektrum* Energoefektivitātes centrā Jūrmalā bija sarūpētas vairākas radošās darbnīcas energoefektivitātes iepazīšanai, kurās apmeklētāji aktīvi piedalījās, kā arī vēja dzirnaviņu izveides meistarklase un izglītojošas spēles, kurās ikviens interesents varēja pārliecināties par savām zināšanām energoresursu lietderīgā izmantošanā.

Bērnu smieklis un prieka enerģija virmoja arī burbuļu pūšanas zonā, savukārt elpa aizrāvās ne tikai mazākajiem apmeklētājiem, bet arī to vecākiem FIZMIX eksperimentu darbnīcā, aicinot zinātnāros izmēģināt, vai ar balsi ir iespējams saplēst glāzi.

Ar lielu aizrautību apmeklētāji izmantoja arī iespēju nofotografēties *Elektrum* atraktīvajā foto stendā, iemūžinot sevi uz vēja turbīnām un saules paneļiem, kā arī izzināt skanošo augļu staciju. Savukārt vērtīgu informāciju par elektrodrošību varēja iegūt AS "Sadales tīkls" izziņojamajās darbnīcās.

Vakara gaitā — bērnu muzikālās apvienības *Jautrās notis*, kā arī dziedātājas Patrīšas muzikālais priekšnesums, kuru izbaudīja prāvs pulks viesu saulrietā pie Lielupes. ●

Stratēģijas spēle biroja ilgtspējai un energoefektivitātei — ENERGOPOLS

Elektrum Energoefektivitātes centra sagatavots materiāls

Spēles vislabāk veicas kopā — ģimenē, kolektīvā vai draugu lokā. Tieši tam — kolektīvai situāciju izspēlei, domājot par biroja energoefektivitāti, *Elektrum* Energoefektivitātes centrs ir radījis stratēģijas galda spēli — *ENERGOPOLS*. Tā ir ne tikai aizraujoša, bet arī veicina spēles dalībnieku izpratni par resursu saprātīgu izmantošanu, lai sekmētu videi draudzīgu domāšanu arī darba vidē.

Darba kolektīvs, kopā izspēlējot dažādas situācijas, spēš izvērtēt esošos ikdienas ieradumus, esot birojā. Piemēram, cik liela nozīme ir tam, ka kolēģis, izejot no telpas, atstāj ieslēgtu gaismu? Un — cik liela nozīme, ja gaismas slēdzi birojā aizmirst izslēgt visi kolēģi? Kā tas atspoguļojas elektrības rēķinā un kā tas ietekmē apkārtējo vidi? Kāds ir gudrākais risinājums dzeramā ūdens nodrošināšanai darbiniekiem vai labākā kombinācija gaisa kvalitātes nodrošināšanai birojā? *ENERGOPOLS* spēle ļaus izvērtēt mūsu ikdienas ieradumus, izmantotos risinājumus, lai saprastu, cik resursu darba kolektīvs patērē viena gada laikā.

Kā spēlēt ENERGOPOLU?

Spēles mērķis ir sasniegt *ENERGOPOLU* — iedomātu punktu, kurā resursu patēriņš, komforts, ieradumi, energoefektivitāte un izdevumi mijiedarbībā ar vidi atrodas līdzsvarā, veidojot videi draudzīgu un kaitējumu mazinošu ideālo stāvokli.

Spēles būtība balstīta apstākļi, ka dalībniekam ir jāvērtē resursu patēriņa izmaksas, patēriņš, jāizvērtē, vai resursi ir videi draudzīgi. Dalībniekiem jārisina dažādas situācijas jeb jāpilda misijas. Komandai tiek piedāvātas dažādas situācijas un varianti, kā tās risināt. Ir dažādi izvēles gājieni, kurus izvēloties, mainās uzņēmuma izmaksas, patēriņš, ietekme uz uzņēmumu un vidi. Tādējādi dalībniekiem jāatrod gan ekonomiski izdevīgākie varianti, gan arī jāatrod, kādēļ patēriņš ir tāds, kāds ir, un kādas ir tās darbības, kas veiktas nepārdomāti, ko nepieciešams mainīt.

Spēle sākas ar vieglākām misijām, un pamazām tās kļūst grūtākas. Dalībnieki punktus vāc gan par energoefektivitāti, gan citiem aspektiem, turklāt izmaksas jāvērtē ilgtermiņā.

Atsauksmes no spēlētājiem

Galda spēli *ENERGOPOLS* jau ir spēlējuši vairāki darba kolektīvi, un daži dalībnieki atklāj, ka vēlas arī spēles nākamo līmeni ar vēl sarežģītākiem uzdevumiem, grūtākām misijām un papildinājumiem arī ar citiem elementiem, piemēram, drošību. Skaidrs, ka šāds spēles formāts ir pietiekami labs, lai darbiniekus izglītotu par dažādām tēmām, tajā skaitā par energoefektivitāti. Tā var ļoti parādīt, ar ko saskaras jebkura uzņēmuma vadība, lemjot par dažādiem risinājumiem. Ar iespaidiem par *ENERGOPOLS* spēli dalās tās dalībnieki:

- **Katarīna:** "*ENERGOPOLS* ir stratēģiska, interaktīva, izglītojoša rakstura galda spēle. Spēles mērķis ir atklāt dažādas sakarības par energoresursu patēriņu un cilvēku pamatvajadzību apmierināšanu. Dažreiz cilvēkiem šķiet, ka nemaz nav iespējams ietaupīt — ūdeni, elektroenerģiju, siltumu, bet tomēr šī spēle paver skatījumu, kā to ir iespējams izdarīt, saglabājot gan ikdienas komforta līmeni, realizējot visas vajadzības, kas būtu videi draudzīgākas un arī cilvēkam finansiāli izdevīgākas."
- **Inga:** "Spēle lika pievērst uzmanību detaļām, kas ir svarīgs faktors ikdienā, raisīja diskusijas par labāko variantu komandas dalībnieku starpā. Spēles jau kopumā saliedē kolektīvu, ja vien nesākas strīdi par pareizo variantu. Mums spēles laikā bija vairāki posmi, kad viedokļi atšķīrās — visas puses izteica savus argumentus, kādēļ viņu variants ir pareizais, un kopīgi pieņēmām lēmumu par pareizāko atbildi. Ikdienā jau tieši tāpat ir situācijas, kad jāizvēlas labākais risinājums konkrētajā situācijā, veicam analīzi, pievēršam uzmanību detaļām un pieņemam lēmumu par rīcību."

Kā pieteikt darba kolektīvu spēlei ENERGOPOLS?

Aicinām sazināties ar *Elektrum* Energoefektivitātes centru, sūtot pieteikumu e-pastā eec@elektrum.lv! ●

Aicinām kļūt par sava biroja supervaroni!
Spēlēt ENERGOPOLU, rīkojies un pieņem energoefektīvus, ekonomiski izdevīgus un videi draudzīgus lēmumus!